

СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СЕКТОРУ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Гриневич О.В., здобувач вищої освіти гр. БТ 4/1

Миколаївський національний аграрний університет

Україна перебуває в залежності від зарубіжних виробників лікарських субстанцій на 80 %, медпрепаратів на 70% і не забезпечує потреб населення як самостійної держави в лікарських засобах.

Особливою рисою українського фармацевтичного ринку є те, що він переважно залишається ринком генеретиків (їх питома вага виробництва на українському ринку досягає 90 %) [1]. За даними державної служби статистики України, витрати на медичні препарати займають у витратах середнього українця 4-5 місце та становить 8% від його доходів. Очевидно, що варто очікувати подальшого значного зростання споживчих витрат на лікарські засоби в наслідок таких причин, як старіння населення та погіршення екологічних умов. При цьому вимоги до пропозиції та якості препаратів будуть теж постійно зростати.

Останні роки стали черговим періодом серйозних випробувань для учасників фармацевтичного бізнесу та всієї системи охорони здоров'я України. Постійні загострення збройного конфлікту, аж до ведення масштабних бойових дій на сході країни, політична криза, триваючий спад економіки і скорочення купівельної спроможності населення, девальвація національної валюти і непередбачувані коливання курсу долара - це неповний перелік ризикових факторів, що вплинули на операторів фармацевтичного ринку. І все ж, не дивлячись на всі песимістичні прогнози і спроби створення негативного і антисоціального іміджу української фарми, «падіння в прірву» не відбулося [2].

Відчутним ударом по економіці країни і, звичайно, по фармацевтичному бізнесу стала анексія Криму. На території з населенням 1,97 млн. осіб, яка раніше забезпечувала близько 5% обсягу аптечного сегмента фармацевтичного ринку України (більше 200 млн доларів з урахуванням всіх категорій товарів), українські мережі та дистриб'ютори були змушені згорнути свою діяльність.

Фармацевтичний ринок Донецької області (4,3 млн. осіб) в добрі часи забезпечував близько 11% роздрібного товарообігу аптечного ринку України, а ринок Луганської області - більше 4%. Відтік населення у межах України призвів до перерозподілу попиту і збільшення обсягів продажів товарів аптечного асортименту в інших областях (в першу чергу, Харківській, Одеській та у м. Києві).

Насьогодні частка високовартісного сектора на фармринку України невелика, а саме до цього сектору відноситься більшість інноваційних препаратів. Однак вітчизняних інноваційних препаратів на ринку немає, що безпосередньо пов'язано з високою вартістю досліджень та розробок. В даний час вартість розробки одного препарату варіює від 900 млн до 1,5 млрд USD, а більшість вітчизняних підприємств не має таких коштів.

Держава практично не надає підтримки розвитку фармгалузі, а витрати України на НДДКР з кожним роком знижуються. Частка витрат на НДДКР в

Україні не досягає і 1%, що стримує розробку сучасних інноваційних препаратів.

Не можна не згадати проблему, яка ще більш посилила складну ситуацію в системі охорони здоров'я України. Збій у системі тендерних закупівель лікарських препаратів за кошти центрального бюджету призвів до того, що в протягом останніх років низка категорій хворих не отримують дорогі життєво необхідні лікарські засоби. Також виникають проблеми із забезпеченням дітей медикаментами для проведення планової вакцинації. Частково цю проблему можуть вирішити прямі закупівлі медикаментів міжнародними організаціями. Але не менш актуальною залишається впровадження і розвиток процедури прозорих і справедливих тендерних закупівель ліків за бюджетні кошти.

Узагальнюючи вищенаведене, можна стверджувати про те, що фармацевтична галузь в Україні характеризується певними проблемами. Для їх вирішення необхідно: удосконалити законодавчу базу; створити рівні умови доступу на ринок лікарських засобів вітчизняного та імпортного виробництва; посилити боротьбу з виробництвом та обігом фальсифікованих лікарських засобів, нераціональним використанням лікарських засобів, неконтрольованістю та необ'єктивністю зростання на них цін; привести кількість аптечних закладів у відповідність до реальних потреб населення; мотивувати вітчизняних виробників ліків у сфері розроблення та впровадження нових оригінальних препаратів.

Список використаних джерел

1. Пестун І. В. Напрямки удосконалення Національної лікарської політики в Україні за індикаторами її оцінки ВООЗ // Збірник наукових праць співробітників КМАПО ім. П.Л.Шупика. – К., 2009. – 717-723.
2. Український медичний часопис «Моріон» – Режим доступу : <http://www.morion.ua/>

3. Офіційний сайт національної сервісної фармацевтичної компанії «Фарм планета» – Режим доступу: [http:// www.pharmplanet.com.ua](http://www.pharmplanet.com.ua)

Офіційний сайт інформаційного агентства «Уніан» – Режим доступу: [http:// health.unian.ua/](http://health.unian.ua/)

Науковий керівник канд. екон. наук, ст. викл. Коваленко Г.В.